

Er blijft o.i. dan ook niets anders over dan een nieuwen grondslag, alleen voor nationaal gebruik te ontwerpen.

Deze moet het specifiek Gereformeerd karakter goed doen uitkomen.

Vandaar, dat men aan een artikel als: „de organisatie stelt zich op den grondslag van de Heilige Schrift als het onfeilbaar Woord van God” niets heeft.

Want op dat standpunt willen de Roomschen en de konfessioneele Lutherschen, de oude Remonstranten en de orthodoxe Baptisten, de Apostolischen en de zoogenaamde Darbisten zich ook stellen.

En nu hebben we nog niet eens de vaagste omschrijving genomen.

Neen, het zal zaak zijn in de nieuw te ontwerpen geloofsverklaring alle fundamentele waarheden, gelijk die allerwege door de Gereformeerden worden aanvaard, tot uitdrukking te brengen.

Maar dan ook weer zóó, dat deze geloofsverklaring niet al te omvangrijk wordt.

Ze moet b.v. niet redeneeren en betoogen, gelijk in onze Nederlandsche Geloofsbelijdenis en onze Dordtsche Leerregels geschiedt.

Veeleer staat ons voor oogen de vorm van de Geloofsbelijdenissen van Nicea en Athanasius, al zal men de gewenschte geloofsverklaring niet zóó beknopt kunnen houden.

Wij bedoelen er dit mee, dat alleen de resultaten der geloovige bezinning over de Schriftopenbaring, van Gereformeerd standpunt gezien, erin worden opgenomen.

Opdat men ons nu niet verwijte, dat het wel gemakkelijk is de wenschelijkheid hiervan uit te spreken, maar de uitvoerbaarheid door ons niet is aangeleend, verstoulen wij ons de proeve van zulk een geloofsverklaring aan te bieden.

Uit dat gezichtspunt beschouwe men het volgende artikel.

Men legge er toch vooral niets meer in.

De proeve diene alleen als voorbeeld.

Doch heel gaarne ruilen wij haar tegen een betere in.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Bij God.

Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat. Psalm 73:23.

Met God!

Wanneer gij uit dit bewustzijn leeft, o ziel, dan komt gij in actie.

Zong David het niet uit: Met U breek ik door een bende heen en met mijn God spring ik over een muur?

Gij voelt u met energie doortinteld; met moed welke anderen overmoed moet toeschijnen, beziel. Gij wordt het leven ingedreven. Gij moet toonen, dater voor u geen moeilijkheden bestaan. Gij roemt: ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft.

Maar: bij God!

Wanneer dit besef u leidt, dan komt gij tot rust. Dan wordt gij stil.

Dan vindt gij uw beeld in het gespeende kind.

Dan geniet gij. Gij geniet van Jezus' tegenwoordigheid, waardoor gij tevens smaakt de tegenwoordigheid van den Vader.

En nu is dit het wonderlijke, dat gij het „met God” en het „bij God” soms gelijktijdig doorleven kunt.

Daarvan getuigt u Asaf. Hij bekent (volgens een meer letterlijke vertaling): ik ben immers gedurig bij U. Hij was gedurende een periode van zijn leven voor zijn zielsbesef zijn God kwijt geweest. Toen vulde zich zijn hart met bitterheid. Maar nu was hij een tijdperk ingetreden, waarin hij zich zoo zalig rustig weet in de nabijheid van zijn God.

Het bij-God-zijn proefde hij niet slechts bij oogenblikken.

Maar gedurig.

Niet alleen in het bidvertrek op het dak, maar ook als hij zich wierp in den levensstroom.

Wanneer dat, o ziel, ook u te beurt valt, dan verkeert gij in de hoogste spanning en in de weldadigste ontspanning tegelijk.

Dan voelt gij u in de geweldigste actie zoo heerlijk rustig en in overvloedige gerustheid zoo geweldig actief.

Dan vloeien het met-God-bewustzijn en het bij-God-bewustzijn ineen.

Doch reken er niet op, dat dit regel is.

Dikwijls wisselen beide elkander af.

Dan staat gij sterk in het weten: God is met mij. Dat vuurt u aan in den geloofsstrijd. Maar na eenigen tijd maakt moeheid zich van u meester. Die kan alleen wijken door uit te rusten in het bij-God te zijn. En als gij dan door het bij-God te zijn weer gesterkt zijt, dan wordt de Geest weer vaardig over u om met God op nieuwe veroveringen uit te gaan.

Maar een scherpe scheidslijn laat zich toch tuschen dat tweërlei bewustzijn nooit trekken.

Zoo het eene met het andere niet gelijktijdig werkt, zoo werkt toch het eene in het andere na.

Hoe begeerlijk is het dat te weten en zóó te leven.

Bij God te zijn.

Bij den Heilige!

Bij het verterende Vuur!

En toch niet te verbranden! Maar te worden ge-koesterd in Christus' schoot door de genegenheden des Vaders!

Gij, mijn ziel, bidt het aan!

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraaid?

VII.

Uitgangspunt voor de bespreking van deze urgente kwestie is het rapport, dat in deze materie op de Synode van 1917 werd uitgebracht en de conclusies, welke daar werden aangenomen. De Synode achtte een herziening van de Statenvertaling niet beslist noodzakelijk.

Ten opzichte van de wenschelijkheid stond zij anders. Het rapport onderscheidde daarbij tusschen een radikale, een beperkte herziening en een in den engsten zin. Tegen de eerste had het groote bezwaren. De laatste zou de moeite niet loonen. Het gaf de voorkeur aan de tweede. Toch meende het rapport, en de Synode sloot zich daarbij aan, dat de Synode daartoe niet zelf het initiatief moest nemen, omdat nog te veel voorarbeid moest worden verricht.

Het bezwaar van den voorarbeid is thans weggenomen. Bijna een derde van heel de Schrift is door Gereformeerde Godgeleerden sindsdien opnieuw vertaald en gekommentarieerd. Dit mag voldoende geacht om met den definitieven vertalingsarbeid een aanvang te maken.

Zij, die dien voorarbeid hebben verricht zijn als vanzelf tot vertalers aangewezen. Zij staan thans nog in de kracht van hun leven. En waar met de vertaling een aanzienlijke tijd is gemoeid, is uitstel zeer te ontvreden.

Ook dit mag niet vergeten: gelijk in den tijd der Statenvertaling is ook thans het tekstonderzoek tot een rustpunt gekomen. Men kan zeggen, dat we thans een nieuwen tekstus receptus van het Nieuwe Testament hebben. Is dan niet de gelegenheid gunstig om nu met een verbeterde bijbelvertaling te beginnen?

Is de Statenvertaling tot stand gekomen in een tijd, toen men zich voor de autoriteit der Schrift hoog en heeft zij er middelijkerwijs toe meegewerkt, dat in den tijd van inzinking, welke daaro pgevolgd is, vele eenvoudigen aan de waarheid vasthielden, wij hebben er ons ernstig rekenschap van te geven of ons in deze mis-schieten niet een da capo van het verloren wacht en of wij verantwoord zijn, wanneer wij het nageslacht niet het kostelijk kleinood nalaten aan een verbeterde bijbelvertaling. Wanneer onverhoopt de deformatie onze kerken mocht verminken, is wellicht in geen eeuwen een zuivere vertaling te wachten. En zoolang kan onze Statenvertaling niet meer mee.

Maar ook afgedacht van de mogelijkheid eener spoedige deformatie van onze Kerken — ofschoon wij ons denken daarvan niet kunnen afwenden — moet het plan van een verbeterde bijbelvertaling zonder uitstel worden opgenomen.

Men ijvert voor een aanvulling der belijdenis-schriften.

Uitnemend!

Een herziening van de liturgie is in voorbereiding. Het valt te loven!

Verbetering van het kerkgezag staat mede op de dagorde.

Volkomen terecht.

Maar de belijdenis, de liturgie en het kerklied staan toch ver beneden het Woord van God.

Ze zijn van de Schrift afhankelijk.

Ze moeten op de Schrift gebouwd en indien ze op eenig punt in strijd daarmee zouden worden bevonden, moeten ze naar de Schrift gerestaureerd. Daarom moet de zorg voor de Schrift in een gezonde kerk bovenaan staan.

Het eerste werk van de Reformatie was dan ook de Schrift zoo zuiver mogelijk in de volkstal weer-geden.

Dat behoort het eerste werk ook te blijven bij voortgaande reformatie.

Men denke het zich toch recht in.

De zielen der geloovigen zijn niet gebonden aan de kerk, niet aan het woord van een prediker, maar aan het Woord van God, aan de Schrift.

Wie daarover luchtig heenloopt, mist het diepe reformatische besef.

Die glijd naar Rome, of nog erger, naar Modernisme en Ongeloof af.

Voor al het kennen en voor heel het leven van den geloovige heeft de Schrift normatieve, regende, gezag-uitoefenende betekenis.

En dan niet een bloemlezing uit de Schrift, maar de gansche bijbel.

Nu zijn de eenvoudige geloovigen vanzelf aangewezen op een vertaling.

Er zijn wel sektarische richtingen geweest, welke het ideaal nastreefden, om alle gemeentelieden in de grondtalen van den bijbel te bekwaamen, zoodat zij de Schrift in het oorspronkelijke konden lezen.

Maar dat is natuurlijk op een mislukking uitge-loopen.

De Kerk heeft ten allen tijde de overtuiging bij zich omgedragen, dat zij tot roeping had het Woord Gods door vertaling tot de gemeente te brengen.

Het Nieuwe Testament zelf geeft aan deze opvatting de goedkeuring van den Heiligen Geest.

De schrijvers van het Nieuwe Testament toch citeeren herhaaldelijk de Septuagint, de Grieksche

vertaling van het Oude Testament en werden daarbij door den Geest gedreven.

Doch nu voelt men, hoe hierdoor ook de eisch tot de Kerk komt om te zorgen, dat die vertaling zoo getrouw mogelijk zij.

Zij mag er geen vrede mee hebben, dat er een afstand ontsta tusschen het oorspronkelijke en de vertaling.

En wanneer blijkt, dat een vertaling, hoe goed ook bedoeld, toch niet zoo duidelijk den zin van het oorspronkelijke weergeeft als dank zij de voortgaande verlichtende werking des Heiligen Geestes mogelijk is geworden, dan mag zij dat niet en bagatelle opnemen.

Dat zou een teeken van lauwheid zijn.

Daarmee zou zij zichzelf tusschen God en de ziel inschuiven.

Zij behoort de geloovigen in staat te stellen rechtstreeks van het Woord des Heeren kennis te nemen en alzoo controleerend op belijdenis en prediking te werken.

Als haar dat werkelijk ernst geworden is voor God, als de verantwoordelijkheid van elke ziel haar zwaar weegt, dan kan zij de kwestie van verbetering der bijbelvertaling niet tot eene van den tweederaang, tot eene van secundair gewicht degraderen.

Het gaat om de autoriteit van het Woord van God.

Het gaat om de gebondenheid der zielen aan dat Woord.

Daarom zal een Kerk, die zichzelf niet zoekt maar God en God alleen aan het woord wil laten komen, zich steeds bezig houden met de vraag kan er ook iets gedaan om de openbaring Gods nog klaarder aan de gemeente aan te bieden?

Vooraf nu heeft zij zich deze vraag te stellen.

Want laten wij er geen doekjes om wippen: de Statenvertaling is op menige plaats onleesbaar. De Statenvertalers hebben soms naar den zin van het oorspronkelijke moeten raden. En hun gissen — hoe kon het ook anders! — deed meer dan eens missen.

Hoewel wij ook in onzen tijd volstrekt nog niet bij machte zijn om alle plaatsen, die onleesbaar zijn, met zekerheid te vertalen, toch is dat, dank zij het voortgezet onderzoek, voor een groot deel wel het geval.

Een verbeterde vertaling zou maar niet zoo hier en daar een klein verschil met de Statenvertaling opleveren, maar het verschil zou waarlijk belangrijk zijn.

Moet nu het genot van met zekerheid en juistheid de Schrift te kunnen lezen, het privilege blijven van theologen?

Mag het aan de gemeente worden onthouden?

Wat wij vroeger reeds verzekerden, willen we nu gaarne herhalen en het ook naderhand nog wel in herinnering brengen: wij doen in waardeering van de Statenvertaling voor niemand onder. De mannen, die haar tot stand brachten, hebben in heilige liefde tot het Woord Gods en met aanwending van al hun wetenschappelijke krachten gearbeid. Zij hebben het nageslacht ook van de eeuwen, die nog komen zullen, aan zich verplicht.

Hun werk is allesbehalve waardeloos geworden.

Er zijn gedeelten in hun vertaling, die totnogtoe niet zijn overtroffen en misschien ook nooit overtroffen zullen worden.

Maar dat werk is nu, na driehonderd jaar, van verbetering, voor omvangrijke, voor ingrijpende verbetering vatbaar.

Durven wij in deze omstandigheden een al langer uitstellen aan?

Durven wij met deze taktiek te komen voor het aangezicht van Hem, die Koning in het rijk der Waarheid is?

Want zoo staat het toch feitelijk!

Nog een vraag zij ons geoorloofd.

Durven wij de gevolgen van deze inkongruentie (niet-overeenstemming) tusschen de Schrift in den grondtekst en de Schrift in de Statenvertaling voor onze rekening te nemen?

Welke die gevolgen zijn?

Zij zijn hierin saam te vatten: dat de gemeente meer en meer los zal worden van het Woord.

Acht men dit wellicht overdreven?

Gaarne willen wij, uit symptomen, die nu reeds zijn waar te nemen, aantoonen, dat wij waarlijk geen gevaren fantaseeren, maar dat die gevaren er zijn.

Men vergeve ons bij voorbaat de vrijmoedigheid waarmee wij de werkelijkheid wenschen bloot te leggen.

De komende Synode.

De buitengewone Synode is dan uitgeschreven.

Behoudens goedkeuring van de Classes en de Partikuliere Synode van Drenthe is zij, gelijk men reeds weet, saamgeroepen tegen 26 Januari 1926.

Nu de datum eenmaal, zij het ook voorloopig, is vastgesteld, pleiten wij niet na.

Niet alleen, omdat napleiten in de meeste gevallen geen zin heeft, maar ook omdat het onze gewoonte niet is.

De verantwoordelijkheid voor dien datum is aanvaard.

Dat zij ons genoeg.

Intusschen k...
schillende clas...
Synode van No...
de Particuliere...
haar niet vóór...
Partikuliere Sy...
ten uitgesproke...
Dat bewijst...
in breede kring...
Men heeft al...
die door de ke...
werden aangewe...
gewone Synod...
Deze poginge...
Wat bezwaar...
en nauwste bij...
laatste sympat...
den, er toch...
aar de grootste...
Men zou eer w...
gewoest om het...
te te juichen.

De „Acta”

De „Acta”, w...
verstaat de Acta...
Noord-Holland...
Zij, die ook d...
nen hier bevred...

De bijlagen zi...

Ook al kan m...

tant van de k...

over het forme...

ontvangen.

Op een enke...

Maar dit kan...

ele stukken ni...

Over het gehe...

opklarend werk...

En zonder nu...

fouten in het f...

gesloopen, zal...

schillende rapp...

conscientiensch...

Ze verdienen o...

deering en over...

Anatomische

X, de man (e...

waren stijl te...

onden onze cit...

sproken van de...

an onze lezers...

in de „Overl...

uitgesproken.

Met genoegen...

iden niet in de...

En nu het re...

Tot ons leedw...

lesser kunnen...

Van bijzonde...

Kuyper blijkt in...

lij bepaalt z...

Gods”.

Wat Kuyper d...

ring aan de „ou...

Dat Kuyper e...

verklaarde, dat...

slang in het Pa...

sproken, wordt i...

Hoe iemand,...

ernstig waarsch...

theorieën zou la...

een tegenoverge...

het minst niet...

Integendeel w...

schillende uitsp...

elkander in over...

Gelijk een ho...

riesch heeft ge...

houdt, houdt hij...

Hij past er ee...

Hij verwijft bi...

hoofdletters en...

vatting niet te...

Het is (wij be...

jueter van belaa...

Indien wij op...

zeker gedurende...

aan moeten best...

Wij denken, r...

natuurlijk niet e...

Merkwaardig...

argumenten hee...

Toch moet m...

van uitlegging...

Paste hij die...

trootste tegenst...

Laten we een...

In 2 Samuel...

aanporde om he...

dat S a t a n het...

Volgens de X...

vaststellen.

Toch harmoni...

men het zóó ver...

is gebruikt. In S...

ker, in Kronieke...

Bierin heeft

n werden daarin

or ook de eisch
lat die vertaling

ben, dat er een
ronkelijke en de

taling, hoe goed
lijk den zin van

Heiligen Geestes
zij dat niet is

i zijn.

n God en de ziele

t te stellen recht
kennis te nemen

nis en prediking

worden is voor
an elke ziel haar

van verbetering
anden tweedeaar

teit van het

heid der ziele

zelf niet zocht
woord wil laten

met de vraag
openbaring Gods

i te bieden?

vraag te stellen
ekjes om wijs

is op menig
tenvertalen

van het oors
n. En hun gis

ders! — deel

olstrekt nog niet

, die onleesbaar

och is dat, dan

r een groot deel

aar niet zoo hier

e Statenvertaling

waarlijk belang

kerheid en juist

het privileg

worden ont

arden, willen w

derhand nog wa

i in waardeering

mand onder, de

chten, hebben z

ds en met aan

pelijke kracht

ucht ook van d

Intusschen kan met dankbaarheid vermeld, dat verschillende classes het verzoek van de Partikuliere Synode van Noord-Holland hebben gesteund en dat, zoo de Particuliere Synode van Noord-Brabant en Limburg maar niet vóór waren geweest, zeer waarschijnlijk andere Partikuliere Synodes in gelijken geest zich zouden hebben uitgesproken.

Dat bewijst, dat het belang van de komende Synode in breede kringen onzer kerken wordt beseft.

Men heeft alzoo niet meegewerkt aan pogingen, gelijk die door de kerk van Amsterdam-Zuid en Zandvoort werden aangewend om het samenkomen van deze buitengewone Synode te verhinderen.

Deze pogingen doen eigenaardig aan.

Wat bezwaar kunnen deze kerken, waarvan de eerste ten nauwste bij de kwestie-Geelkerken is betrokken en de laatste sympathie-betuigingen aan de eerste heeft gezonden, er toch tegen hebben, dat in deze aangelegenheid naar de grootst mogelijke objectiviteit wordt gestreefd?

Men zou eer verwacht hebben, dat zij de eersten waren geweest om het samenkomen eener buitengewone Synode toe te juichen.

De „Acta” zijn er.

De „Acta”, waaronder men tegenwoordig natuurlijk verstaat de Acta van de laatste Particuliere Synode van Noord-Holland, zijn thans verschenen.

Zij, die ook de andere zijde wenschen te hooren, kunnen hier bevrediging vinden.

De bijlagen zijn wel het voornaamste.

Ook al kan men zich ook nu nog over den materieelen kant van de kwestie-Geelkerken geen oordeel vormen, over het formeel dezer kwestie kan men hier veel licht ontvangen.

Op een enkel punt zal een nadere toelichting wel noodig zijn.

Maar dit kan vanzelf door publiceering van de officiële stukken niet geschieden.

Over het geheel echter zullen ze bij nauwgezette lezing opklarend werken.

En zonder nu uit te maken of er hier en daar geen fouten in het formeel van de procedure zijn binnengeslopen, zal men toch moeten erkennen, dat de verschillende rapporten, daarin opgenomen, van groote conscientieusheid getuigen.

Ze verdienen dan ook een even conscientieus bestudering en overweging.

Anatomische uitlegkunde.

X, de man (een vrouw zal 't wel niet zijn naar den waren stijl te oordeelen), die het had voorgesteld, als zouden onze citaten uit Dr Kuypers werken over het spreken van de slang krachteloos zijn gemaakt door het aan onze lezers bekende citaat uit „De Engelen Gods”, is in de „Overtoomsche Kerkbode” althans voorloopig uitgesproken.

Met genoegen konstateeren we, dat de volgende artikelen niet in den hoogen toon van het eerste zijn gezet.

En nu het resultaat?

Tot ons leedwezen heeft hij zich niet als een Kuypertimmer kunnen onthullen.

Van bijzondere vertrouwelijkheid met de werken van Kuypert blijkt inderdaad niets.

Hij bepaalt zich tot het ééne citaat uit de „Engelen Gods”.

Wat Kuypert daarvoor schreef, wordt met een herinnering aan de „oude plunje” ter zijde geschoven.

Dat Kuypert daarna nog met even groote beslistheid verklaarde, dat er niet aan mag worden getwijfeld of de slang in het Paradijs heeft als medium van satan gesproken, wordt nauwelijks de aandacht waardig gekeurd.

Hoe iemand, die bij verschillende gelegenheden zoo ernstig waarschuwd, dat men zich door geen andere theorieën zou laten verschalken, in „De Engelen Gods” een tegenovergesteld standpunt kon innemen, wordt in het minst niet begrijpelijk gemaakt.

Integendeel worden door X alle pogingen om de verschillende uitspraken van Kuypert over deze zaak met elkander in overeenstemming te brengen, gelaakt.

Gelijk een hond, die uit een slagerswinkel een stuk vleesch heeft gestolen, het grimmig tusschen de tanden houdt, houdt hij dat citaat uit de „Engelen Gods” vast.

Hij past er een uitlegkundige anatomie op toe.

Hij verwijft bij de waarde van aanhalingsteekens, van hoofdletters en wat dies meer zij om toch maar zijn opvatting niet te moeten prijsgeven.

Het is (wij bedoelen dit niet in kwaden zin) een gepenter van belang.

Indien wij op dat alles wilden ingaan, zouden we er zeker gedurende enkele maanden een paar kolommen aan moeten besteden.

Wij denken, mede uit eerbied voor onze lezers, daar natuurlijk niet over.

Merkwaardig gemakkelijk glijdt hij echter over onze argumenten heen.

Toch moet met een enkel woord tegen zijn methode van uitlegging worden opgekomen.

Paste hij die toe op de Schrift, dan zou hij daarin de grootste tegenstrijdigheden moeten aannemen.

Laten we een bekend voorbeeld nemen.

In 2 Samuel 24:1 leest men, dat de Heere David aanporde om het volk te tellen en in 1 Kronieken 21:1, dat Satan het deed.

Volgens de X-methode zou men tegenspraak moeten vaststellen.

Toch harmonieeren beide plaatsen met elkander, mits men het zó verklaart, dat Satan door God als middel is gebruikt. In Samuel wordt alleen van de Werkmeester, in Kronieken van het werktuig gesproken.

Hierin heeft men een opmerkelijke parallel voor de

uitlegging van de citaten van Kuypert uit de „Engelen Gods” en uit zijn andere geschriften.

In de „Engelen Gods” heeft hij het bij de verleidings-geschiedenis speciaal over den werkmeester, Satan, in „E Voto”, „De Gemeene Gratie”, „College-dictaten” over het werktuig, de slang.

Gelijk we reeds memoreerden wijst Kuypert daarop zelf in „De Gemeene Gratie”.

Wat waarde hebben dan de uitlegkundige X-stralen? HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Erkenning van den Roomschen Doop.

Behalve de vraag die ik in het vorige nr beantwoordde, stelt onze lezer T. B. nog twee andere.

De eerste geldt de erkenning door onze Kerken van den Doop der Roomsche Kerk.

Hij schrijft: „In onze Kerken wordt wel een door 'n modern Dominé gedoopte overgedoopt, maar die in de Roomsche Kerk gedoopt is wordt als gedoopt erkend. Zelfs wordt niet eens geïnformeerd of hij ambtelijk gedoopt is. Is de R.-K. Kerk voor ons, naar Art. 29, niet de valsche? En hoe kan dan een sacrament door die Kerk bediend, waarde hebben? Hebben onze Kerken, waar zij den Roomschen Doop als wettig erkennen, daarbij niet teveel gelet op den vorm der formule en te weinig op het wezen: de valsheid der R.-K. Kerk?”

De vrager vergist zich, om daarmee te beginnen, als hij meent, dat de Roomsche Doop door onze Kerken als Christelijke Doop wordt erkend op grond van de formule: „in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes”, die ook door de Roomsche Kerk bij de bediening van den Doop in gebruik is.

De Gereformeerde Kerken hebben nooit, gelijk de Roomsche Kerk, de erkenning van een Doop afhankelijk gesteld van 't gebruik dezer formule bij zijn bediening.

Wat, bij de vraag of een Doop als geldig te erkennen was, voor haar besliste, was dit, of de bediening ervan in den kring waarin hij ontvangen werd, metterdaad bedoeld werd als Christelijke Doop en of ze verricht werd door iemand die in dien kring erkend werd als daartoe bevoegd.

Waar deze twee gegevens aanwezig waren en daarmee derhalve vast stond, dat in den kring waarin de aldus bediende Doop als een wettige Doop werd erkend, aanvaardden ook de Geref. Kerken zulk een Doop als geldig.

Natuurlijk kon daarbij ook de bij de bediening gebezigde formule in aanmerking komen; voorzover n.l. ook uit die formule, en daáruit vooral, kon blijken, of de bedoeling metterdaad was geweest den Christelijken Doop te bedienen. Lag in die formule, in plaats van een erkenning, veelmeer een opzettelijk loochenen en op zij zetten van het wezen van den Christelijken Doop, dan was daarmee natuurlijk niet voldaan aan een der bovengenoemde voorwaarden, en werd de besprenging met water derhalve niet als Doop erkend.

Naar dezen regel oordeelden vroeger en oordeelen nog de Gereformeerde Kerken over een Doop, die bediend werd door een ongelovig Predikant. Want het is onjuist wat onze vrager vooropstelt, dat onze Kerken in geen geval erkennen den Doop die verricht werd door een modernen Dominé. Zoo uit de daarbij gebezigde formule blijkt, dat de bedoeling was den Christelijken Doop te bedienen, wordt zulk een Doop wel terdege als geldig erkend en denken onze Kerken er niet aan dengene die hem ontving „over te doopen”.

Bovengenoemde regel volgden onze Kerken nu ook ten aanzien van den Doop, bediend door de Roomsche Kerk.

En natuurlijk dachten ze er dan niet aan dien te diskwalificeren. Want hij voldeed aan alle vereischten: hij werd bediend met de bedoeling — ook blijkend uit de gebezigde formule — Christelijken Doop te bedienen, en door iemand die in de Roomsche Kerk zelve werd geacht tot de bediening bevoegd te zijn.

Dat de Gereformeerde Kerken daarmee in strijd zouden handelen met haar eigen belijdenis in Art. 29 der 37 Geloofsartikelen, berust op een misverstand.

Zeker, in Art. 29 worden de kenmerken der valsche kerk opgesomd in tegenstelling met die der ware kerk.

Doch afgezien nu van de vraag, of dit Artikel wil gedacht hebben aan een valsche of aan de (absoluut) valsche kerk, bedoelt het in geen geval de Roomsche Kerk als zodanig te brandmerken. Ongetwijfeld doet veel erin aan de Roomsche Kerk denken, en heeft haar beeld bij 't opstellen ervan Guido de Brès ook wel voor den geest gezweefd; maar dan alleen, omdat metterdaad in haar reeds toen beginselen werkten en ook nu nog werken, die in hun uiterste doorwerking de valsche kerk in volle gestalte zouden doen optreden.

En al mogen er nu ook onder onze vroegere godgeleerden geweest zijn, die Art. 29 aanzagen voor een teekening van de Roomsche Kerk als de valsche kerk, als de kerk van den Anti-christ, thans is er wel niemand meer die het in volten ernst voor deze beschouwing zal opnemen.

Wilde men naar den maatstaf van Art. 29 de Roomsche Kerk voor de valsche kerk verklaren — men zou het, bij erkenning van alle verschil in graad, dan in beginsel ook het Ned. Herv. Kerkgenootschap moeten doen.

Doch daaruit zou volgen, dat men dan ook den Doop, in het Ned. Herv. Kerkgenootschap toegediend, niet als Christelijken Doop zou kunnen aanvaarden.

En deze consequentie zou ook onze vrager stellig niet aanvaarden.

Doch er is nog een andere consequentie van zijn stelling die hij niet aanvaarden zal. Het is deze, dat, zoo de Doop der Roomsche Kerk door ons niet als Christelijke Doop aanvaard kan worden dan ook onze vaders, die in den tijd der groote Reformatie met Rome braken, zich zelf als ongedoopt zouden moeten beschouwd hebben, en zich na hun breuke met Rome opnieuw, of beter gezegd — want dat ware het op hun standpunt dan geweest — voor het eerst hebben moeten

doen doopen. Niemand hunner heeft daar evenwel ooit in ernst aan gedacht.

Nog een derde vraag doet T. B.

Die omvat echter zooveel, dat ik er niet aan denken kan haar hier te beantwoorden.

Ze begeert niets minder dan „een uiteenzetting van het Verbond der genade: het Hoofd, den Middelaar, en de handelingen met wie het opgericht wordt”.

Zulk een uiteenzetting zou een boekdeel eischen. Doch waartoe zou het geschreven worden, nu er boekdeelen te over zijn, die hier alle licht ontsteken. 't Moet volstaan met daarnaar te verwijzen. M'n vrager raadplege „E Voto”, Dr Bavink's „Handleiding bij het godsdienstonderwijs, en verder elke degelijke Verklaring van den Catechismus”.

Op de twee speciale vragen die hij in verband daarmee doet, wil ik graag eenig bescheid geven.

De eerste raakt het

Verband tusschen Doop en Belijdenis des geloofs.

Hij verzoekt m'n oordeel over de opvatting die hij daarvan heeft, en geeft die aldus weer:

Mi. is dat zoo: een uit Christenouders geboren kind ligt, krachtens z'n geboorte uit zulke ouders al in 't genadeverbond en behoort daarom dan ook het teken en zegel daarvan te ontvangen: den H. Doop. Onbewust gedoopt zijnde en bondeling, behoort zulk een, tot onderscheid van jaren gekomen zijnde, nu ook zijn Doop voor eigen rekening te nemen door het doen van openbare belijdenis des geloofs. En als consequentie van die geloofsbelijdenis, die, zal het goed zijn, toch een GELOOFSbelijdenis is, en als gevolg van het leven in nieuwe gehoorzaamheid, behoort zulk een ook aan 't H. Avondmaal te komen.”

Ik kan volstaan met te zeggen, dat ik deze opvatting in hoofdzaak onderschrijven kan. Ze is de eenig-juiste, en heeft in de Gereformeerde Kerken dan ook altijd gevonden.

Alleen isoleert de vrager, misschien tegen zijn bedoeling, het doen van belijdenis teveel van het toegaan tot het H. Avondmaal. Het is niet zóó, dat het doen van belijdenis eigenlijk zijn betekenis heeft in zich zelf, en dat daaruit dan, als iets bijkomstigs, voortvloeit de verplichting om ten H. Avondmaal te komen.

De verplichting om ten Avondmaal te komen rust op elk gedoopte. In dat komen ten Avondmaal ligt onzerzijds de eigenlijke acte, waardoor we het Verbond Gods, door den Doop aan ons betekend en verzegeld, ook van onzen kant openlijk aanvaarden en bevestigen. En het „doen van belijdenis” is niets anders dan het uitspreken van de begeerte om tot het H. Avondmaal te worden toegelaten, en het zich onderwerpen aan het onderzoek, dat de Kerk, ter heilighouding van het Sacrament, moet instellen, eer zij die toelating geeft.

De tweede speciale vraag is, of er niet voor een geloovige omstandigheden kunnen zijn, ook gelegen in eigen geestelijke gestalte, die hem ontheffen van de verplichting om aan het H. Avondmaal deel te nemen.

Het antwoord daarop is: dat er, helaas, zeer stellig gegevens in eigen zieleleven kunnen zijn, die den geloovige beletten om tot het H. Avondmaal toe te gaan. En ook: dat de Kerk hem niet dwingen mag, om in zulk een geval toch aan het Avondmaal deel te nemen. Maar ontheffen van zijn roeping om aan den Disch des Heeren, den dood zijns Heilands te verkondigen en sterking te zoeken van zijn geloof, doet hem dit nooit.

Het bevel des Heeren Jezus: „Doet dat tot mijn gedachtenis” blijft altoos voor ons gelden. En al wat ons in ons eigen zieleleven helet om dat bevel te gehoorzamen, veroordeelt ons en moet ons beschamen. V. F.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Groen en de Roomschen.

Wij kunnen zoo af en toe de voorstelling beluisteren, dat Groen van Prinsterer zoo ongeveer een anti-papist geweest is. Kuypert, zoo heet het dan, is later met Lohman geraakt onder den invloed van Schaepman en zoo is, mede door de begeerte naar macht, de coalitie geboren.

Volgens deze beschouwing zijn de beginselen door Groen verdedigd, aanvaard door Kersten, Lingbeek en andere theologen, doch merkwaardiger wijze niet begrepen dan hen, die zijne staatkunde voortzetten.

Nu is het op zichzelf genomen reeds een eigenaardige veronderstelling, dat niet de staatkundige leiders, maar enkele voor eigen kerk strijdende theologen de hoofdzaak van Groen's staatkunde zouden begrijpen.

Maar afgezien daarvan meenen wij, dat deze meening ook alleen kan bestaan bij wie in Groen's werken een volslagen vreemdeling is. Groen's levensstrijd was gericht tegen ongelooft en revolutie. Hij zag duidelijk den samenhang tusschen die beide en werd daarom nooit moede allen die gelooven, van welke richting dan ook, samen te roepen tot den strijd tegen de revolutie.

Als in 1849 in de Kamer geklaagd wordt over achteruitzetting der Roomschen, vooral bij benoemingen, dan zegt Groen o.a.:

„Ik ben van harte gehecht aan het geloof, dat ik belijd, en waarin ik den grondslag mijner rust in leven en in sterven bezit; dit geeft regt, meen ik, ook van Roomsche-Katholieken. Wat hunne belangen betreft, ten allen tijde heb ik mij verzet, en zal mij blijven verzetten, tegen al wat naar onrecht en onbillijkheid zweemt; uit verdraagzaamheid, die met mijne godsdienstige gevoelens overeenkomt.”

En, zoo men hieraan mogt twijfelen, in een tijd waarin alles wordt in twijfel getrokken, voeg ik